

Egy Vidékfejlesztési Pályázatot hogyan lehet megnyerni?

Mikor egy pályázaton való részvételről döntünk, akkor előzetesen három kérdést kell tudnunk megválaszolni. Ezek a következők. Tudunk-e pályázni? Akarunk-e pályázni? Érdemes-e pályáznunk? Az első kérdésnél arra keressük a választ, hogy megfelelünk-e a pályázat jogosultsági kritériumainak, a másodiknál a nyertes pályázat jelentette kötelezettségeket mérlegeljük. **A harmadik kérdés esetében a pályázati nyertesség valószínűségét próbáljuk meghatározni**, ami egyet jelent az elérhető pontszám és a várható nyertességet biztosító ponthatár becslésével. Mivel ügyfeleim első kérdése is az, hogy milyen eséllyel tudunk pályázni, ezért a jelen jegyzetben én is ezzel a kérdéssel foglalkozom. Sajnos mivel ebben a ciklusban a vidékfejlesztési pályázatoknál még döntés nem történt nagyon nehéz útbaigazítást adni a nyerési esélyekre vonatkozólag. A helyzetünket nehezíti, hogy a pályázati kiírásokban sok a nehezen értelmezhető pontatlan megfogalmazás. Abban tán bizakodhatunk, hogy hasonlóan az előző ciklushoz (2007-2013) idővel jelentős mértékben csökkenni fognak ezek az értelmezési nehézségek.

Ebben a ciklusban első vidékfejlesztési pályázat az úgynevezett „Trágyatárolós” támogatási lehetőség volt, amelyet 2016. február hónapban kellett beadni. A hírek szerint jelentős számban pályáztak a gazdálkodók és így a végén kb. háromszoros túligénylés jött össze. Azóta több kiírás is megjelent és sok esetben a meghirdetett keret többszörösére érkezik be igény. **Amennyiben tehát pályázni kívánunk az első nem lényegtelen kérdés, hogy mennyire népszerű a megcélozni kívánt jogcím?** Amennyiben ugyanis sok pályázat és emiatt túligénylés várható, akkor nagyon oda kell figyelnünk a nyerési esély becslésénél! Az előző ciklusban (2007-2013) már 60 pont felett lehetett nyerni, de volt példa az 50-60 pont között meghúzott határra is. **Becslésem szerint a jelenlegi kiírásoknál a nyerési határ akár 70 pont felé is mehet**, amit adott esetben nem könnyű összeszedni. Azért sem, mert egy-egy pontozási tényező teljesítés hosszú távon költséges lehet. Nézzük hát a legfontosabb szempontokat.

A pontozás általában 100 pontos rendszer szerint működik és két jól elkülönített része van. Kb. 45 pont gyűjthető az úgynevezett **objektív szempontok** alapján és maximum 55 pontot ér az inkább **szubjektívnek tekinthető** üzleti terv minősítése.

Az objektív szempontok több pontozási tényezőt foglalnak magukban. A cégre jellemző tényezők **a cégméret és a beruházás helyszíne**. Egy mikro vállalkozás akár 15 pontot kaphat, míg egy kisvállalkozás csak 5 pontot ér, a középvállalkozás pedig semmit. A 10-15 pont jelentős különbség, egy rossz pályázó (középvállalkozás, nem preferált helyszín) nagy hátrányt jelent, de sajnos nagyon nem tudunk vele mit kezdeni. A vállalkozás méretét a múltbeli tények, foglalkoztatási – pénzügyi adatok meghatározzák, és ne felejtjük, a kapcsolt vállalkozások adatait egybe kell számítani. A beruházás helyszíne is meghatározott ugyanis csak a legritkább esetben éri meg egy pályázat miatt telephelyet váltanunk. Egyébként a

290/2014 Kormányrendeletben tudjuk leellenőrizni, hogy pontozás szempontjából mennyit ér a beruházás tervezett helyszíne. Egy mikro vállalkozásként egy jó helyszínnel tehát 20 ponttal lehetünk gazdagabbak, ellenkező esetben szegényebbek. A gazdálkodást jellemző, pontot érő tényezők az **ökológiai gazdálkodásban** való részvétel, a **minőségbiztosítási rendszer megléte, TCS vagy TЭСZ tagság**. Az ökológiai gazdálkodás jelentős kötelezettségekkel járhat, ezért megfontolandó a vállalása. Mindezek mellett, azonban nem tévesztendő össze a biogazdálkodással, attól azért egyszerűbb, érdemes megvizsgálni tehát ezt a lehetőséget is. Amennyiben valaki úgy dönt, hogy bele vág, akkor még most is megteheti. A pályázati felhívás alapján elég egy kötelezettségvállalásra tett nyilatkozat, azért a tanácsom, hogy már a pályázathoz csatoljuk az adott szervezettel megkötött szerződést. Az is fontos követelmény, hogy a tervezett projektnek és az ökológiai gazdálkodásnak valahogy kapcsolatban kell állniuk egymással. Olyan termelő, aki a pályázati felhívásban felsorolt minőségbiztosítási rendszerben vesz részt viszonylag kevés. Az ökológiai gazdálkodásban résztvevőknek azonban egy kis utánajárással, jogszabály böngészéssel, itt is lehet találni megoldást. A TCS és TЭСZ tagság sem mindig járható út. A hús marhatartással foglalkozók például februárban egyetlen egy TЭСZ-t sem találtak az országban. Az egy másik kérdés, hogy nem biztos, hogy 3 pontért érdemes vállalni a tagsággal járó kötelezettségeket. A beruházással közvetlenül összefüggő pontozási szempontok **az energetikai hatékonyság javítása, a környezeti szempontok érvényesítése, és a megújuló energiát hasznosító technológia telepítése**. Az első két szempont legtöbbször korszerűsítés esetén érvényesíthető, azaz teljesen új beruházás esetén itt pontot nem kaphatunk. A megújuló energia hasznosításának tán legegyszerűbb módja a napelem telepítése. Gondok azonban itt is lehetnek. Az első kérdés, hogy tudunk-e csatlakozni a hálózatra, amennyiben nem, akkor drága és bonyolult megoldás lehet. A másik figyelembe veendő szempont, hogy nem telepíthetünk bármekkora teljesítményt. A megtermelt energia nem lehet több mint a beruházással érintett telephely éves energia igénye. Ez sok helyen nem probléma, de egy extenzív hús marha telepnél, már gond lehet. Megfelelő gondolkodással itt is lehet megoldást találni. A pontok begyűjtését megdrágítja, hogy a feltételek teljesülését kamarai tagsággal rendelkező energetikus által készített audittal, kimutatással és számításokkal kell alátámasztani. A hálózatra telepíthető napelem rendszer telepítésénél pedig a pályázathoz csatolni kell az áramszolgáltató felé benyújtott és elfogadott igénybejelentőt. Pontgyűjtési lehetőséget jelent **a munkahelyteremtés** (akár 6 pont), ez azonban 6-7 évre behatárolhatja a költségeinket, ezért a vállalását nagyon meg kell gondolni. **A pontozás másik kiemelt lényeges területe az üzleti terv**. A kitöltési útmutatóban meg van adva az elvárt tartalom, de az értékelési szempontok hiányoznak. Ez különösen a pénzügyi tervnél szembetűnő, ahol pedig objektív módon meglehetett volna határozni, hogy egyes mutatók mennyit érnek. Az sem igazán tudni, hogy mennyi pontot nyerünk, vagy hiányában épp veszünk a családi gazdálkodás, testüzemi rendszerben való részvétel, oktatási intézménnyel kötött szerződés feltételekkel. A legtöbb vállalkozásnál a humánerőforrás terv megléte sem értelmezhető valami könnyen. Azt lehet mondani, hogy jó üzleti terv annál a projektnél alakítható ki, ahol a vállalkozás rendelkezik értékelhető gazdálkodási múlttal, kialakult piaci kapcsolatai vannak, bizonyos szintű belső ellenőrzési, nyilvántartási rendszerekkel rendelkezik, a vállalkozás vezetője megfelelő végzettséggel és szakmai tapasztalattal rendelkezik.

Az üzleti terv kiemelt blokkja az beruházás célrendszere és innovatív tartalma, ami általában nehézséget okozhat, de mivel sok pontot ér szükséges foglalkozni vele. A tapasztalat szerint a megkívánt célrendszer és innovatív tartalom összetettebb beruházásoknál mutatható ki egyszerűbben, illetve szükséges, hogy a pályázó vállalkozónak jól körülhatárolható, jól megfogalmazható céljai legyenek a projekttel és ezek a célok összefüggésbe hozhatóak legyenek a versenyképességgel.

A mennyiben röviden össze kéne foglalni a pályázat **sikertényezőit**, akkor az alábbiakat tudnám említeni:

- A pályázó gazdálkodásnak legyen értékelhető múltja, a beszerzési és értékesítési piacait tudja szerződéssel alátámasztani, működésében minimális szintű ellenőrzési folyamatok legyenek jelen.
- A pályázó mérete mikro, vagy legalább kis vállalkozás legyen.
- A vállalkozás vezetője, kiemelt alkalmazottja rendelkezzen megfelelő szakmai végzettséggel és gyakorlattal és legyen elképzelés a jövőben szakmai továbbképzésre.
- A vállalkozás lehetőleg vegyen részt ökológiai gazdálkodásban, legyen TCS, vagy TÉSZ tag, illetve legyen tagja valamilyen elfogadható minőségbiztosítási rendszernek.
- A beruházás lehetőleg a vonatkozó jogszabály által preferált térségben valósuljon meg.
- A beruházáshoz tudjunk megfogalmazni egy olyan célrendszert, amelyet a pályázati felhívás preferál.
- A beruházás műszaki tartalma legyen összetett, azaz egyszerre járuljon hozzá a versenyképesség növeléséhez, a környezetvédelemhez és az innovációhoz.

A fentiek sajnos sokszor költséget és kötelezettséget jelentenek, ezért a pályázat körültekintő projekttervezést követel meg. A tervezésnél azonban mindig szemelőt kell tartanunk, hogy elsődleges a projekt, vagy másképpen fogalmazva a pályázó eredeti célkitűzése. A megfelelő pontszám elérése érdekében szabad, sőt kell kötni értelmes kompromisszumokat, de nem szabad, hogy elveszzen a projektünk eredeti tartalma, eredeti célja és olyan kötelezettségeket vállaljunk a nyertes pályázat kedvéért, ami aránytalanul nagy költséggel jár, vagy éppen nem tudunk majd teljesíteni.

Összefoglalva tehát a pályázatunk jól átgondolt tervezéssel, értelmes kompromisszumok megkötésével lehet nyertes, de soha ne feledjük az elsődleges célunk nem a nyertes pályázat, hanem a sikeres projekt.

2016.08.16.

Dr. Kolaj László
mérnök-közgazdász, jogász, adószakértő
projektmenedzser